

Bogdan Wankiewicz

Miejsce samorządu terytorialnego w finansowaniu kultury fizycznej

Ekonomiczne Problemy Usług nr 60, 434-445

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BOGDAN WANKIEWICZ¹

MIEJSCE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W FINANSOWANIU KULTURY FIZYCZNEJ

ZARZĄDZANIE JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W KONTEKŚCIE ZAPOTRZEBOWANIA NA USŁUGI PUBLICZNE W DZIEDZINIE KULTURY FIZYCZNEJ

Samorząd terytorialny w codziennej działalności podejmuje różnorodne decyzje istotne dla lokalnych społeczności. Ważnym dla rozwoju społeczno-ekonomicznego jest wzrost aktywności gospodarczej, a to z kolei wpływa bezpośrednio na rozwój sektora usług publicznych. Teoria ekonomii akcentuje cechy usług publicznych, które obejmują obszerną i różnorodną płaszczyznę tematyczną i są stałym elementem funkcjonowania struktur podziału administracyjnego państwa. Świadczą o tym dobra publiczne, w odniesieniu do których niemożliwe jest wykluczenie kogokolwiek z korzystania z nich².

Wpływ na to ma wiele czynników, m.in.: czynnik demograficzny, społeczny, gospodarczy i polityczny.

Jednostki samorządu terytorialnego mają za zadanie tworzyć sprzyjające warunki do pełnego zaspokajania zapotrzebowania na usługi publiczne. Gminy, powiaty i województwa zaspokajają potrzeby o charakterze materialnym i niematerialnym, przez co udzielają świadczeń, wykonując określoną usługę. Działanie samorządu terytorialnego winno być skierowane na inicjatywę, efektywność i jakość świadczenia usług publicznych. Zmusza to samorząd do poszukiwania najlepszych rozwiązań w relacji urząd–obywatel, do świadczenia usług na najwyższym poziomie³.

Według przeważającego stanowiska przedstawicieli nauk ekonomicznych rezultatem wykonania usługi jest bez wątpienia zaspokojenie określonej potrzeby,

¹ dr Bogdan Wankiewicz, Starosta Wałecki

² Por. M. Zawicki, S. Mazur, J. Bober: Zarządzanie w samorządzie terytorialnym – najlepsze praktyki, Kraków 2004, s.16.

³ Por. B. Wankiewicz: Zarządzanie usługami publicznymi w kontekście kreowania rozwoju, w: *Ekonomiczno – społeczne i organizacyjno – techniczne determinanty zarządzania rozwojem lokalnym*, J. Olszewski (red.), Wydawnictwo Wyższa Szkoła Komunikacji i Zarządzania, Poznań 2005, s.204.

czyli odniesienie przez usługobiorcę korzyści⁴. Oznacza to, że jest to działalność ludzka, której rezultatem jest zaspokojenie pewnej potrzeby, przy czym rezultat ten nie polega na wytwarzaniu dobra materialnego⁵. W świadczeniu tego typu usług udział ma także kultura fizyczna, której podstawowym celem jest dbałość o prawidłowy rozwój psychofizyczny i zdrowie obywateli. Składowe kultury fizycznej takie jak: wychowanie fizyczne, sport, rekreacja i rehabilitacja ruchowa mają w dużej mierze charakter usług osobistych (personalnych). Poza kulturą fizyczną do tych usług zalicza się także edukację, ochronę zdrowia, kulturę i naukę.

Klasyfikacja działań, które dostarczają bezpośrednio dóbr niematerialnych z dziedziny kultury fizycznej, oparta jest na tych samych przesłankach co klasyfikacja analogicznych działań z dziedziny zdrowia i edukacji (wychowanie fizyczne i rehabilitacja jest ich częścią). Szkolne wychowanie fizyczne stanowi jeden z przedmiotów nauczania, natomiast rehabilitacja jest częścią systemu zdrowia. Jednostki samorządu terytorialnego mają za zadanie tworzyć sprzyjające warunki do pełnego zaspokajania zbiorowego zapotrzebowania na usługi publiczne, w których mieści się także kultura fizyczna⁶, mająca wpływ bezpośredni i pośredni na aktywność fizyczną.

ZADANIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W ŚWIADCZENIU USŁUG PUBLICZNYCH W OBSZARZE KULTURY FIZYCZNEJ

Społeczność lokalna potrzebuje zapewnienia odpowiedniej jakości usług, które spełniają jej oczekiwania. Odpowiedzialność za zapewnienie tej jakości spada na władze lokalne, które mają istotny wpływ na warunki i zasady świadczenia usług publicznych. Podejmując problem określenia zadań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie świadczonych usług publicznych (szczególnie w zakresie kultury fizycznej), należy wyodrębnić zadania gmin, powiatów i województw, które mają także swoje odzwierciedlenie w postanowieniach Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego⁷.

Zgodnie z tymi postanowieniami poszczególne jednostki samorządu terytorialnego wykonują zadania adekwatne do określonego szczebla samorządu terytorialnego:

⁴ Por. P. Chmielnicki: Świadczenie usług przez samorząd terytorialny w Polsce, zagadnienie ustrojowe. Warszawa 2005, MUNICIPIUM SA, s. 35.

⁵ Ibidem.

⁶ Por. M. Pastwa: Zarządzanie finansami instytucji sportowo – rekreacyjnych. Wyd. PKMS, Warszawa 2000, s.12.

⁷ Por. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego (DzU 1994 r. Nr 124, poz. 607)

1. gminy – wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów, zmierzające do zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty;
2. powiaty – wszystkie sprawy publiczne o charakterze lokalnym ponadgminnym, nienaruszające zakresu działania gminy;
3. województwa samorządowe – wszystkie sprawy publiczne o charakterze regionalnym, wykonywane na rzecz samorządu, których zakres działania nie narusza samodzielności powiatu i gminy.

Świadczenie usług publicznych w jednostkach samorządu terytorialnego ma charakter obligatoryjny i fakultatywny. Oznacza to, że zadania samorządu terytorialnego nie tworzą jednorodnej kategorii, ponieważ zapis w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w art. 166 stanowi, iż zadania publiczne służące zaspokojeniu potrzeb wspólnoty samorządowej są wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania własne.

Formułę zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego określił ustawodawca, dokonując obszernego wyliczenia zadań własnych, w tym również zadań w upowszechnianiu kultury fizycznej i turystyki (także wychowania fizycznego, sportu, rekreacji i rehabilitacji ruchowej). Oznacza to, że podział zadań pomiędzy poszczególnymi szczeblami samorządu terytorialnego dokonany zgodnie z zasadą pomocniczości dokonywany jest na poziomie najbliższym mieszkańców⁸. Jeśli przyjąć, że składowe kultury fizycznej stanowią: wychowanie fizyczne, rekreacja, sport i rehabilitacja ruchowa, znaczna część usług z zakresu kultury fizycznej ma charakter usług osobistych (personalnych), nastawionych na kształtowanie fizycznych i psychicznych cech człowieka, jego postaw i skali wartości⁹.

Usługi te są traktowane jako dobro publiczne, a więc finansowane ze środków własnych jednostek samorządu terytorialnego lub środków rozdysponowywanych z budżetu centralnego na poziom jednostek regionalnych i lokalnych.

Reasumując, należy stwierdzić, że kultura fizyczna wpływa nie tylko na dobra i usługi związane bezpośrednio z uczestnictwem w tym rodzaju aktywności, ale wywołuje również szereg efektów pośrednich. Między innymi pozytywnie oddziałuje na inwestycje sportowe, na podniesienie atrakcyjności turystycznej, a poprzez organizacje imprez sportowych znacząco ożywia gospodarkę lokalną i regionalną.

⁸ Por. B. Wankiewicz: *Zasoby finansowe a rozwój samorządności lokalnej*. Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2009, s. 20.

⁹ Por. M. Pastwa: *op.cit.*, s. 7.

MIEJSCE KULTURY FIZYCZNEJ W OBSZARZE USŁUG PUBLICZNYCH

Zakres usług publicznych obejmuje całościowo jednostkę samorządu terytorialnego, świadcząc usługi m.in. przez jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, spółki prawa handlowego. W obszarze świadczenia usług publicznych można wyznaczyć trzy główne grupy jednostek samorządu terytorialnego, dzieląc je na usługi administracyjne, społeczne i techniczne.

W omawianej grupie usług społecznych swoje miejsce znalazła także kultura fizyczna, która spełnia podobną rolę jak zdrowie. Obydwa dobra nawzajem się uzupełniają, co zostało zapisane w zadaniach władz publicznych. W art. 68 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapisano, że władze publiczne popierają rozwój kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży¹⁰. Cele i zadania w zakresie kultury fizycznej zdefiniowane zostały w ustawie o kulturze fizycznej¹¹, która zobowiązuje organy administracji rządowej i samorządy terytorialne do tworzenia warunków prawno-organizacyjnych i ekonomicznych dla rozwoju kultury fizycznej i rekreacji ruchowej.

Sprawność fizyczna ma charakter niematerialny i podobnie jak zdrowie została umieszczona w tym samym przedziale konstytucyjnym. Jej podstawowymi celami są dbałość o prawidłowy rozwój psychofizyczny i zdrowie wszystkich obywateli, w szczególności poprzez¹²:

- a) wychowanie fizyczne, które jest procesem kształcącym harmonijny rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży;
- b) sport – formę aktywności człowieka, która doskonali cechy psychofizyczne indywidualnie lub zbiorowo, według określonych reguł;
- c) rekreację ruchową, jako formę aktywnego wypoczynku i odnowy sił psychofizycznych;
- d) rehabilitację ruchową, która ma za zadanie przywrócenie, poprawę lub utrzymanie psychofizycznej sprawności osób czasowo lub na trwale niepełnosprawnych.

Administracja samorządowa mając dużą swobodę w zakresie realizacji tych usług, dysponuje znacznymi możliwościami strategicznymi (własne środki finansowe lub zabezpieczenie zewnętrzne), co oznacza, że usługi publiczne w kulturze fizycznej ze względu na charakter tych usług mogą być powierzane podmiotom rynkowym.

¹⁰ Art. 68, ust.5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (DzU Nr 78, poz. 483)

¹¹ Ustawa o kulturze fizycznej z dnia 18 stycznia 1996r (DzU z 2001 r Nr81, poz.889 z póź. zm.)

¹² Por. P. Chmielnicki: Świadczenie usług przez samorząd terytorialny w Polsce – zagadnienia ustrojowe. Wydawnictwo MUNICIPIUM, Warszawa 2005, s. 54.

Reasumując, należy stwierdzić, że wymieniona kategoria usług polega na zaopatrzeniu obywatela w dobro o charakterze niematerialnym. Państwo nie zapewnia dostatecznych środków w zakresie kultury fizycznej, ograniczając się jedynie do wybranych zadań w tej dziedzinie. Stąd też wydatki na sport, rekreację z dziedziny kultury fizycznej w coraz większym stopniu muszą być racjonalne ekonomicznie, a więc należy dbać o efektywne wydatkowanie tych środków, pozyskiwanie środków finansowych z różnych potencjalnych źródeł, wykorzystanie ulg podatkowych czy też prowadzenie polityki marketingowej w celu właściwego zaspokojenia potrzeb w zakresie sprawności fizycznej w powiązaniu z zaspokojeniem potrzeb w innych dziedzinach, jak zdrowie czy oświata.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA KULTURY FIZYCZNEJ

Zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej jest naturalnym celem wszelkiej działalności gospodarczej, jaka występuje na obszarze jednostki samorządu terytorialnego. Samorząd terytorialny może realizować swoje zadania tylko wówczas, gdy zostanie wyposażony w odpowiednie źródła finansowania, to znaczy, że będzie dysponować zasobami finansowymi uzyskanymi z czterech podstawowych źródeł¹³:

- podatków i opłat lokalnych,
- majątku lokalnego i praw majątkowych,
- subwencji ogólnych i dotacji celowych,
- pożyczek, kredytów oraz wyemitowanych obligacji.

Finansowanie usług publicznych (w tym kultury fizycznej) odbywa się z dochodów własnych i dochodów publicznoprawnych, które są transferowane z budżetu państwa.

Funkcjonujący od wielu lat model finansowania zakłada, że podstawowym źródłem nakładów finansowych na sport jest sektor publiczny. Struktura wydatków publicznych wskazuje na znaczny udział jednostek samorządu terytorialnego w finansowaniu kultury fizycznej.

Na przestrzeni ostatnich lat funkcjonowania samorządu terytorialnego systematycznie wzrastają wydatki samorządów na kulturę fizyczną. Strukturę wydatków samorządów terytorialnych według rodzajów w latach 2000–2007 przedstawia tabela 1.

¹³ Por. S. Owsiak: (red.). Budżet władz lokalnych. PWE, Warszawa 2002, s. 197.

Tabela 1

Analiza struktury wydatków badanych gmin województwa zachodniopomorskiego
według rodzajów wykonania w % w latach 2000–2007

Kategoria wydatków	Lata							
	2000 %	2001 %	2002 %	2003 %	2004 %	2005 %	2006 %	2007 %
Administracja samorządowa	13,01	13,28	12,83	12,96	13,12	13,12	13,18	13,2
Rolnictwo	1,32	1,71	2,11	1,50	1,02	1,24	1,92	1,53
Transport	3,05	3,93	3,56	3,39	3,78	3,72	3,70	3,56
Gospodarka komunalna	8,21	8,51	7,85	6,26	6,91	7,30	7,60	7,65
Gospodarka mieszkaniowa	1,93	2,42	1,72	1,63	1,23	1,45	1,81	1,86
Oświata i wychowanie	46,02	45,19	46,61	46,77	45,71	41,32	43,06	38,74
Kultura i sztuka	1,89	2,02	2,53	2,49	2,67	2,56	1,92	2,21
Ochrona zdrowia	0,61	0,50	0,78	0,99	0,49	0,86	0,76	0,87
Opieka społeczna	15,01	14,48	14,20	17,02	17,21	19,09	19,81	21,61
Kultura fizyczna	1,45	1,50	1,50	1,51	1,58	1,65	1,90	2,72
Turystyka i wypoczynek	0,18	0,37	0,49	0,57	0,21	0,45	0,37	0,49
Pozostałe	7,32	6,09	5,76	4,91	5,97	4,35	4,57	5,56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2008 r.

W analizie struktury wydatków podkreślenia wymaga fakt, że wydatki w kulturze fizycznej systematycznie rosną, co wskazuje, że założenia przyjęte w Strategii Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015¹⁴ są realizowane. Zwiększenie udziału wydatków na kulturę fizyczną i sport w budżetach wszystkich szczebli samorządu terytorialnego z poziomu 1,55 do 2,5–3% można odnotować jako ważny aspekt strategiczny zwiększenia wydatków na kulturę fizyczną.

¹⁴ Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015. Ministerstwo Sportu, Warszawa styczeń 2007.

Realizacja wydatków ponoszonych na kulturę fizyczną przez jednostki samorządu terytorialnego przy wykorzystaniu środków własnych staje się coraz trudniejsza z uwagi na niewystarczające zasoby finansowe. Mimo to samorządy terytorialne wykorzystują ok. $\frac{2}{3}$ całości środków publicznych przeznaczonych na tę dziedzinę, co stanowi w budżetach jednostek samorządu terytorialnego ok. 1,55–3% środków finansowych. Natomiast zaledwie około $\frac{1}{3}$ ogółu nakładów pochodzi z budżetu państwa oraz z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol państwa.

Wydatki z budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę fizyczną i sport przeznacza się na wydatki bieżące i wydatki majątkowe. Do pierwszej grupy zaliczymy wydatki na utrzymanie jednostek budżetowych (np. miejskie ośrodki sportu i rekreacji) zarządzające określonymi obiektami sportowymi, dotacje dla organizacji pozarządowych wykonujących zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Natomiast do drugiej grupy zalicza się najważniejsze wydatki majątkowe, jak: modernizacja obiektów sportowych, przygotowanie dokumentacji oraz budowa boisk i hal sportowych.

Jednostki samorządu terytorialnego realizując zadania w sferze kultury fizycznej, m.in. w zakresie szkolenia dzieci i młodzieży utalentowanych sportowo, szkolenia i doskonalenia kadr sportowych, organizatorów sportu, szkoleniowców i sędziów dla sportu młodzieżowego oraz rozwoju bazy sportowej, gwarantują utrzymanie finansowania działalności sportowej na poziomie co najmniej 2,5–3% wydatków ogółem.

Polska jako członek Unii Europejskiej posiada duże możliwości skorzystania ze środków Funduszy Strukturalnych, m.in. w zakresie inwestycji w infrastrukturę sportową oraz w cały system szkoleń wzmacniający uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach wychowania fizycznego, sportu szkolnego i rehabilitacji ruchowej, wykorzystując do tego celu środki z Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

Finansowanie kultury fizycznej ze środków Funduszy Strukturalnych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, Programu Obszarów Wiejskich, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, a także programów: Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Programu Operacyjnego Rozwoju Polski Wschodniej umożliwi szybszy wzrost inwestycji w infrastrukturę sportową.

Kluczową rolę w finansowaniu polskiego sportu odgrywa Totalizator Sportowy, wypełniając ustawowy obowiązek przekazywania środków finansowych na rozwój dzieci i młodzieży oraz budowę obiektów sportowych.

Odrębną kwestią są fundusze celowe, które mają wspomóc osiągnięcie ważnego celu w finansowaniu kultury fizycznej. Jednym z nich jest Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF), który ma za zadanie dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej w Polsce. Po wielu latach powraca do łask ważny aspekt, jakim jest finansowanie zadań z obszaru kultury fizycznej przez partnera

prywatnego. Partnerstwo Publiczno-Prywatne stwarza dużą szansę na finansowanie infrastruktury sportowej, która do tej pory była domeną sektora publicznego. Coraz powszechniejsze jest przekonanie, że główną rolą samorządu jest organizowanie życia społecznego i gospodarczego, a wykonawstwo można przekazać organizacjom i firmom niepublicznym oraz prywatnym¹⁵. Uchwalona ustawa o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym¹⁶ umożliwia realizację inwestycji publicznych (w tym sportowych) bez angażowania środków publicznych lub ograniczając ich wielkość do minimum.

Finansowanie zadań w obszarze kultury fizycznej winno odbywać się na drodze łączenia środków z budżetu państwa, środków samorządowych i Unii Europejskiej oraz środków pozabudżetowych w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego. Samorząd terytorialny nie musi być właścicielem całej infrastruktury komunalnej, nie musi sam budować basenów, hal widowiskowo-sportowych, a tym bardziej finansować wszystkich inwestycji – może to zrobić partner prywatny.

MODELE ZARZĄDZANIA USŁUGAMI PUBLICZNYMI, W OBSZARZE KTÓRYCH MIEŚCI SIĘ KULTURA FIZYCZNA

Rolą organów publicznych jest zapewnienie i dostarczenie odpowiedniej podaży i jakości usług publicznych oraz zagwarantowanie bezpośredniego wykonania tych usług, tak aby usługi publiczne w dziedzinie kultury fizycznej mogły być właściwie wykorzystane i służyć mieszkańcom.

Pośród kilkunastu modeli funkcjonujących w administracji publicznej wyróżniają się modele, które można zastosować w jednostce samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju kultury fizycznej¹⁷:

- a) model własny (samowystarczalny),
- b) model rynkowy (rynkowo-regulacyjny),
- c) model mieszany (łączy elementy modelu własnego z rynkowym),
- d) model partnerski (PPP),
- e) model outsourcingu (zarządzanie usługami publicznymi przez zewnętrznego partnera).

Warto skupić się nad modelem partnerskim (Partnerstwo Publiczno-Prywatne), ponieważ ideą PPP jest wykorzystanie podmiotów prywatnych do realizacji zadań publicznych będących dotychczas domeną działania podmiotów sektora publicznego.

¹⁵ Por. B. Wankiewicz: Czy partnerstwo lokalne jest skuteczną metodą rozwoju samorządności? Ekonomiczne i techniczne aspekty funkcjonowania i rozwoju regionalnego. Wyd. Fundacja na rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin – Wałcz 2003, s. 183.

¹⁶ Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o Partnerstwie Publiczno – Prywatnym (DzU 2009, Nr 19, poz. 100)

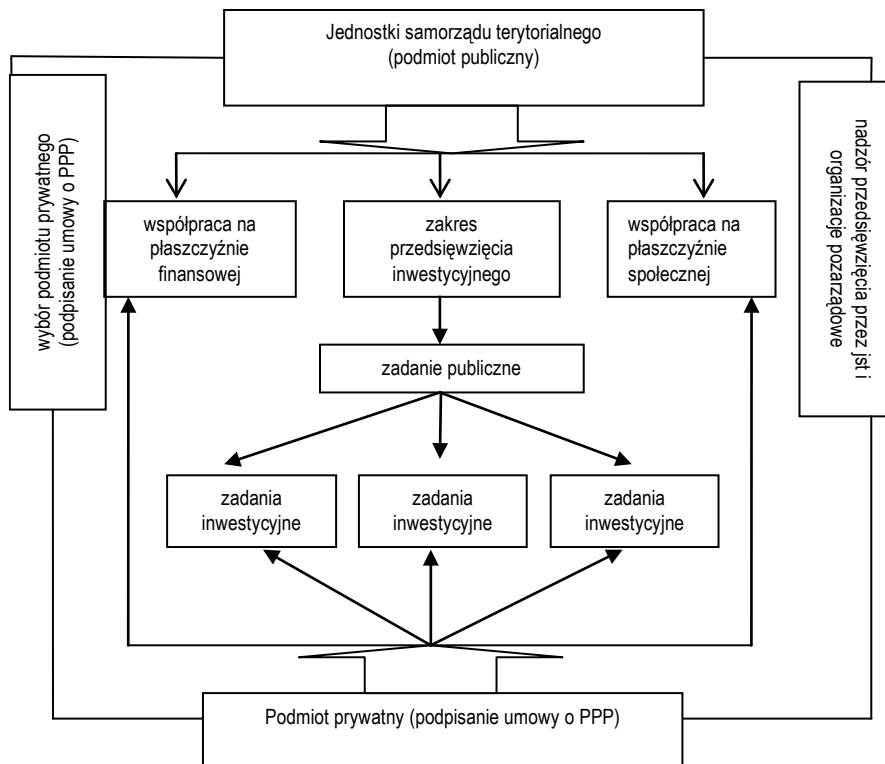
¹⁷ E. Wojciechowski: Zarządzanie w samorządzie terytorialnym. Wyd. Dyfin, Warszawa 2003.

Model partnerski powinien wynikać z uzasadnionych potrzeb społecznych. Występuje on na styku samorządowym (władze samorządowe) i biznesowym (inwestor prywatny). Można do tego grona dokooptować organizację społeczną (organizacja pozarządowa), która miałaby pieczę nad właściwym wypełnianiem punktów umowy pomiędzy samorządem a inwestorem prywatnym, głównie w kontekście realizacji postanowień na rzecz społeczności lokalnej.

Zalety tego modelu to: dostęp do finansowych i organizacyjnych zasobów sektora prywatnego oraz podwyższenie ogólnego standardu infrastruktury i dostarczanych usług mieszkańcom. Do wad można zaliczyć nieufność społeczności lokalnej do takiej formy świadczenia usług. Schematyczne ujęcie tego modelu przedstawia rysunek 1.

Rysunek 1

Schemat przedstawiający współpracę partnerską, tzw. Partnerstwo Publiczno-Prywatne (PPP), z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi

Źródło: Opracowanie własne.

Przedstawiony schemat prezentuje współpracę na płaszczyźnie Partnerstwa Publiczno-Prywatnego pomiędzy partnerem publicznym a partnerem prywatnym przy nadzorze organizacji społecznych. Podmiot publiczny określa zadanie publiczne, wnosząc także własny wkład (ustalenia w warunkach umowy), natomiast podmiot prywatny zobowiązany jest do zrealizowania inwestycji w umówionym terminie, według standardów zawartych w umowie PPP. Samorząd terytorialny i organizacje pozarządowe sprawują także nadzór nad realizacją określonego zadania inwestycyjnego.

PODSUMOWANIE

Wprowadzenie metod efektywnego zarządzania usługami publicznymi oraz najkorzystniejszego modelu jest procesem długofalowym. To, czy usługi będą odbierane przez społeczność lokalną lepiej czy gorzej, zależy wprost proporcjonalnie od tego, na ile samorząd potrafi odpowiedzieć na oczekiwania mieszkańców.

Znaczenie kultury fizycznej wciąż wzrasta i przyczynia się tym samym do wzmocnienia jej społecznej roli. Świadczenie usług w kulturze fizycznej ma nie tylko wpływ na poprawę zdrowia społeczności lokalnych, lecz posiada również wymiar wychowawczy oraz odgrywa rolę społeczną, kulturową i rekreacyjną. Usługi w kulturze fizycznej, szczególnie realizowane w sektorze sportu, są sektorem dynamicznym i wciąż zyskującym na znaczeniu, który może przyczynić się do przyspieszenia wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Może służyć za narzędzie rozwoju lokalnego i regionalnego. Działając synergicznie z turystyką, może wpływać na podnoszenie standardu infrastruktury oraz wyłaniać nowych partnerstw finansujących kulturę fizyczną i obiekty sportowe.

STRESZCZENIE

Świadczenie usług publicznych, również w kulturze fizycznej, należy do zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego. W świadczeniu tych usług kultura fizyczna odgrywa znaczącą rolę. Jej podstawowym celem jest dbałość o prawidłowy rozwój psychofizyczny i zdrowie osób zamieszkujących określoną jednostkę samorządu terytorialnego.

Finansowanie kultury fizycznej odbywa się z dochodów własnych i dochodów, które są przekazywane z budżetu państwa. Zgodnie z przyjętą Strategią Sportu do roku 2015 udziały w wydatkach samorządów terytorialnych wszystkich szczebli na kulturę fizyczną powinny osiągnąć 3% wydatków ogółem.

SUMMARY

THE LOCAL GOVERNMENT PLACE IN FINANCING THE PHYSICAL CULTURE

Provision of services, including physical culture, is the task of the local government units. In the provision of services physical culture plays the crucial role. It's basic aim is care of proper psychophysical development and health of the citizens of a particular local government's unit.

Physical culture is financed by own income as well as by money from the country budget. According to the established sport strategy until the year 2015 local government units of all levels will devote up to 3% of their all expenses on physical culture.

Translated by Julia Wankiewicz

BIBLIOGRAFIA

1. Chmielnicki P: Świadczenie usług przez samorząd terytorialny w Polsce – zagadnienia ustrojowe. Wydawnictwo MUNICIPIUM, Warszawa 2005,
2. Owsiak S: (red.). Budżet władz lokalnych. PWE, Warszawa 2002,
3. Pastwa M: Zarządzanie finansami instytucji sportowo – rekreacyjnych. Wyd. PKMS, Warszawa 2000,
4. Wankiewicz B: Zarządzanie usługami publicznymi w kontekście kreowania rozwoju, w: Ekonomiczno – społeczne i organizacyjno – techniczne determinanty zarządzania rozwojem lokalnym, J. Olszewski (red.), Wydawnictwo Wyższa Szkoła Komunikacji i Zarządzania, Poznań 2005.
5. Wankiewicz B: Zasoby finansowe a rozwój samorządności lokalnej. Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2009,
6. Wankiewicz B: Czy partnerstwo lokalne jest skuteczną metodą rozwoju samorządności? Ekonomiczne i techniczne aspekty funkcjonowania i rozwoju regionalnego. Wyd. Fundacja na rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin – Wałcz 2003,
7. Wojciechowski E: Zarządzanie w samorządzie terytorialnym. Wyd. Dyfin, Warszawa 2003
8. Zawicki M, Mazur S, Bober J: Zarządzanie w samorządzie terytorialnym – najlepsze praktyki, Kraków 2004,

NORMY PRAWNE

1. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego (Dz. U. 1994 r. Nr 124, poz. 607)
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (DzU Nr 78, poz. 483)
3. Ustawa o kulturze fizycznej z dnia 18 stycznia 1996r (DzU z 2001 r Nr81, poz.889 z póź. zm.)
4. Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym (Dz. U. 2009, Nr 19, poz. 100)
5. Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015. Ministerstwo Sportu, Warszawa styczeń 2007.